15e JAARGANG | CURAÇAO DEN 10den DECEMBER 1898. | No. 780

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 9 December.

PARIJS.

Het noemen van het woord *Parijs*, bij de beroeringen der laatste tijden zoovelen over de lippen gekomen, roept velen het beeld der schitterend vergulde zonde voor den geest. Parijs is voor hen de verpersoonlijking van het meest verfijnde zingenot, de muzentempel van den eeredienst des vleesches.

Hebben zij ongelijk? Ja — en neen! *Les Odeurs de Paris* van den oosterflijken Louis Veuillot ontsluiert voor een gedeelte het vreeslijke bederf der Seine-stad. Wie er eenigen tijd vertoeft, komt spoedig tot de overtuiging dat de geniale schrijver geenszins overdreef, dat hij hier en daar nog gerust de kleuren wat had kunnen aanzetten. Immers overal heeft het genot in deze wereldstad zijn tempels, zijn schaamtelooze priesteressen, zijn beklagenswaardige slaven en slavinnen. Kwaad en bederf wandelen er in 't openbaar rond, zonder behoefte te gevoelen aan een dekmantel.

Doch wat al te dikwijls uit het oog wordt verloren, is: dat de medaille haar keerzijde heeft: een troostende lichtzijde vordert de aandacht, nadat men op het somber gekleurde heeft gestaard.

Wie des Zondags de straten van Parijs doorwandelt, ziet de menigte heenstoomen naar de tallooze gelegenheden tot vermaak, tot uitspanning en uitspatting.

Bedenkt hij nu ook dat nagenoeg op denzelfden tijd de kerken gevuld zijn met een menigte, talrijker wellicht dan die welke door de lichte muziek, de nog lichter kleeding en deunen van beroemde [?] zangeressen naar matinée en theater wordt gelokt? En er wordt gebeden in die kerken, gebeden in den vollen, waren zin des woords. Men voelt er zich opgewekt en aangespoord om mede te bidden, ook al trad men slechts uit nieuwsgierigheid even het heiligdom binnen.

Wat de lippen der neerknielenden prevelen, welt op uit de ziel. Dien indruk ontvangt men telkens bij het binnentreden eener parijsche kerk, welke ook. 't Is een altoos wisselende stroom van gaanden en komenden, en slechts zelden betrapt men zich op de bemerking: "Dat gezicht zag ik gisteren of eergisteren hier ook." Wat men echter wel menigmaal tot zichzelven zegt, is dit: het "moderne Babel", deze stad, erger gescholden dan het bijbelsche Sodoma, telt zijn vromen bij tienduizenden!

En het beeld, dat gij u van Parijs hadt gevormd, wordt geheel anders. Wat ge voor een demon hieldt, neemt voor u, uit een ander oogpunt gezien, de vormen van een Engel des lichts aan.

Begeef u b. v. eens naar Notre-Dame des Victoires, de beroemde bedevaartskerk, gebouwd als een herinnering aan de inneming van La Rochelle. (Men bouwde eraan van 1629 tot 1740).

Indrukwekkend is het gezicht van de beeltenis der Moedermaagd, oprijzend uit een zee van licht; indrukwekkend zijn niet minder de tallooze ex-voto's, het dankbaar loflied zingend van dit en vorige geslachten, en de eerekruisen, welke, na de borst der dapperen gesierd te hebben, met kinderlijke vroomheid aan de Moeder van den Heiland werden vermaakt en nu haar heiligdom tooien. Maar er is iets, 'twelk in het halfduister van dezen tempel machtiger op u werkt dan het vermelde: het schouwspel van de geloovigen, welke hier elkander plegen te verdringen.

Geen spoor van menschelijk opzicht hier! Niemand schijnt er zich angstig af te vragen: "Wat zullen de anderen van mij denken, van mij zeggen?" Ieder volbrengt zijn devotie naar goedvinden.

Ziet gij die schamele vrouw uit de volksklasse? Het gelaat tegen den hardsteenen vloer gedrukt, stort zij haar bede. Ginds knielt een jonge dame uit de hoogste kringen, gekleed met al de pracht, den smaak of den wansmaak der laatste mode. Zoo dicht mogelijk is zij tot het groote Lieve-Vrouwenbeeld genaderd, tot vlak vóór het lage ijzeren hek. Toch sluipt in uw binnenste geenszins de booze gedachte: "Zoekt zij opgemerkt te worden?" Waarom niet? Ik vind geen ander antwoord dan dit: Een wufte mondaine vouwt niet aldus de handen, ziet niet zóó op tot de Troosteres der Bedrukten! Dit *kan* geen laf comediespel zijn, de heilige plaats onteerend.

Zie verder rond, en gij bevindt dat alle standen en klassen hier vertegenwoordigd zijn: rijken en armen, burger en militair, oud en jong.

Neen, wie Parijs goddeloos en slecht noemt, spreekt slechts een gedeelte der waarheid, want het booze heerscht er volstrekt niet over alles en allen. Wie zich vóór ongeveer twintig jaar schaamde te bekennen dat hij katholiek was, schroomde zijn godsdienstplichten te vervullen, de geboden der Kerk na te komen, is thans fier op zijn geloof, volgt met rozenkrans en brandende kaars in de hand de processies, bidt met kinderlijken eenvoud, alle menschelijk opzicht verachtend. En overbekend is hoe in datzelfde wufte Parijs een talrijke menigte uitgelezen *mannen uit alle standen* gedurende twintig jaren het groote middelschip der Notre-Dame vulde om met een oplettend oor en gespannen aandacht te luisteren naar de *Exposition du Dogme Catholique* van den beroemden Dominicaan Pater Monsabré.

En waarlijk, hoe langer men te Parijs verwijlt, het godsdienstig leven met opmerkzaamheid nagaande, zonder vooroordeel, uit vroegere lectuur of mededeelingen van anderen geboren, des te meer komt men tot de overtuiging dat geloof en godsdienst krachtiger dan ooit opbloeien.

Dan zegt men: Ja, de eeredienst des vleesches heeft hier tempels bij menigte; duizenden en tienduizenden kennen er slechts één levensdoel: genot; den kunstenaar worden schatten geboden voor elken nieuwen prikkel, waarmede zijn misbruikt genie of talent de verstompte zenuwen voor een oogenblik weet op te wekken; de goddeloosheid en het zedenbederf betwisten er elkander de eerste plaats.

Maar worden hier in datzelfde Parijs niet alle deugden, vaak op manhaftige wijze, beoefend? Die heiligdommen, welke overal hun spitsen en koepels te midden dier huizenzee ten hemel beuren, neen, de adem van Voltaire vermocht ze niet voor altoos te ontvolken, gelijk de rampzalige De Musset vóór ruim een halve eeuw veronderstellen kon. Een stroom van vernieuwde godsvrucht bruist hier door de harten van

FEUILLETON.

Un feliz exibocacion.

—o—

Den tad di Schmiedeberg i na cantoe di rioe Eglitz ta para un cas orguljoso, di moda bieuw coe su dak corrá. Atualmente é ta pertenecé na Von der Recke, un ministro prusiano. Masjar poco bez es ministro sá biba aiden, un par di hende bieuw, un homber i su esposa sá pasa nan bida ai. Habitantenan di Schmiedeberg ta conta sigiente historia di es cas-ai.

Tabata den anja 1806 i banda di fin di luna di October. Es tempoe ai es cas tabata pertenecé na Samuel Weber, un comerciante, koe tabatin un negocio basta grandi. Frederico el Grande a poné na Eglitz un industria grandi di panja i tapijt i prosperidad a haci su entrada a. Mescos koe na banda di rioe, aki també a lamanta un gran cantidad di cas di biba i pacus; riba portanan henle por a mira un anker mará coe un cabuja, senjal bieuw di comerciantenan i den bentana di pacusnan i oficina tende por a mira també koe ta reina gran actividad.

Samuel Weber tabata negocia coe efectonan di cobnia. Su principal articulo di negocio tabata koffi. Hendenan di Schmiedeberg tabata grunja i bisa koe den su depositonan tin un camina scondir koe ta bai té na Bohemia i koe é ta haci masjar contrabanda, koe ta largé gran provecho, ma nunca nan por a doena di mas minima prueba di loké nan tabata papia. Batalja di Jena a poné es lugar ai també riba-bao. En berdad, koe egército francés no a jega ainda té na secoenan, ma cada bez tabata bini noticia horribel for di Breslau; nan tabata bisa, koe francésnan tabata hiba un bida di fiera, koe oficialnan tabata exigi pa herebé ham pa nan comé den binja. Di contribucion i otro cosnan desagradabel, hendenan di Schmiedeberg no a tendé nada ainda.

Weber tabatin su cincuenta anja. Su muger a moeri caba, ma el a keda coe un jioe muger, koe jama Lotji.

Lotji tabatin un cabei, un wowo brein i un cara di appel. Den empleadonan di Samuel Weber tabatin un koe jama Frits Schmidt. Es hoben Schmidt tabata factor na oficina, é no tabata moenstra maloe, é tabatin bon manera, pasobra é tabata di Breslau, i toer anja Weber sá organiza un fiesta pa personal di su cas, oenda é mes ta parti Champagne i Frits ta toca fleit mientra Lotji ta toca piano. Ora largoe nan ta keda ocupa coe música sin cansa. Nan no ta molestia ningun hende i ningun hende ta molestia nan tampoco. Weber mes ta separé den un cuarto i hunga carta coe su dos klerknan di mas bieuw, mientra es otronan ta ocupa nan coe binja.

Solamente un bicio i fatal bao di bista di un comerciante, Schmidt a bai hajando poco-poco.

El a bira masjar distraido. Si é ta na su lessenaar i si den kamber riba su cabez ta toca piano, anto toer letter i cijfer koe é mester poné riba papel koe ta su dilanti, ta perdé toer interés pé. E ta skirbi solamente makinalmente, i consecuencia di esai tabata, koe cada bez é tin di ricibi un scual di su patron. Ma en bez di bira mehor, é tabata bira dia pa dia mas peor.

'Lo mi kier sabi ta kiko bo tin basta dia den bo cabez," Weber mester a bisé algun bez.

Si Weber por a sabi numa, ta kiko su klerk tabatin den su cabez! Ma ningun hende tabata sabi, ningun por a sospecha mes. Solamente Lotji....

Tabata anto riba un di es último dianan di October di anja 1806. Un comerciante amigoe di Weber a bini cerca djé i cortesia tabata exigi, koe atardi promé koe nan bai cas, é hibé bai haci un bisjita na Club, koe den es tempoe ai, principal personanan di Schmiedeberg sá reuni. Ademas, es dia ai tabata un dia biernes, dia koe es único courant koe ta priveligiá pa gobierno ta'sali na Berlin. Aunké e courant ta sali bao di censura francés, toch ta parcé noticia política den djé. Toer hende di Berlin di importancia tabatin suscripcion di es courant ai.

Es hoben Schmidt ta na su lessenaar. A bira scur caba i lampi tabata cendé na muralja. Algun klerk koe tabata sinta den kamber no tabata nifica nada. Es tempoe ai no tabatin caha di heroe ainda, solamente algun trasjer coe boekinan di pacus lorá den cuero di porco tabata doena es oficina un bista serio.

Porta a abri i es comerciante coe un mantel grandi, un castor riba su cabez i un garoti coe cabez di oro den su mân tabata para den porta.

"Schmidt!" el a grita i bati coe su garoti na suela, pasobra parcé Schmidt no tabata sabi koe ta ai.

Frits Schmidt a spanta. El a boela para coe pen na su mân. "Si Senjor! kiko bo ta bisa mi?"

"Manda awé mes un carta pa Parrkins Brothers! Pidi nan despacha mil centenar di Java prima. Letra, tres luna di bista. Corda bon es carta mester bai awé mes. Bo a comprendé?"

"Si, Senjor mi ta bai skirbi unbez."

"Bon 'nochi anto."

"Bon 'nochi Senjor!"

"Coe su lanterne den su mân, Weber a bai coe su amigoe na Club."

Cas di Weber tabata ricibi su koffi directamente di London. Cien mil liber esai ta un post boenita. Cien mil liber di koffi di Java i també prima cualidad, esai ta representa un capital grandi.

Frits Schmidt a regla toer su cosnan pa skirbi i asina el a poné manoe riba papel pa skirbi es orden di koffi koe sonanan tierno di es klavier a coeminza.

Mes ora el a poné pen abao i tabata scucha. E tabata conocé es tononan ai. Henter cas tabata conocé nan. Lotji tabata toca es cantica ai, manera ta coestumber di toer mucha muger, pa di cien bez. Otro hendenan a cansa di tendé es cantica ai ma Frits Schmidt nó. Lo é kier a tendé, i coe gustoe, dia, siman i hasta anja largoe.

E ta sigui.

—o—

duizenden; het stervend geloof heeft zich opgericht, schijndoode, als Lazarus het lijkgesteente afwerpend. Als het symbool dier verrijzenis tot een nieuw leven blinkt op het hoogste punt van Montmartre de Kerk van le Sacré Coeur.

Geen wonder, dat Zola, de vader der fransche pornographie, de holle frasen zijner vrijdenkers-ergernis slingerde naar dien witsteenen reus. Hij immers, die trotsche bouw, gewijd aan den eeredienst des Allerhoogsten, overheerscht het machtige Parijs, luide verkondigend dat naast het rijk van goddeloosheid en zedenbederf er het rijk van Christus voortleeft in ontsterfelijke kracht.

——o——

De plechtige prijsuitdeeling IN HET Colegio "Santo Tomas."

De naam van het Colegio Santo Tomás heeft sinds jaar en dag onder ons geen ijdelen klank. Waar het de intellectueele ontwikkeling, het onderwijs der jeugd geldt, wordt die naam met eerbied, met bewondering uitgesproken. Vooral openbaart die eerbied en bewondering zich duidelijk op den dag der plechtige prijsuitdeeling, die niet alleen een dag van gewicht is voor de leerlingen en hun ouders, doch ook voor dat gedeelte van het publiek, dat aanspraak erop maakt de *Intelligenz* te vertegenwoordigen en dat overal heenstroomt, waar iets geheel bijzonders te hooren en te zien is en ook — waar het eenmaal mode is zich te vertoonen, en dat wij in navolging van het *tout Paris* zouden willen aanduiden door den naam van *tout Curaçao*.

Zulk een uitgelezen schaar zagen wij gelijk vorige jaren in de ruime feestzaal van het Colegio Santo Tomás in den avond van den 8den dezer en ook nu bleek wederom de verwachting hoog gespannen, daar het lokaal reeds geruimen tijd vóór den aanvang der prijsuitdeeling was gevuld met genoodigden en belangstellenden.

Ten zeven ure traden binnen — het orkest speelde toen het *Wien Neerlandsch Bloed* — Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars, Apostolisch Vicaris van Curaçao, de Hoogedel Gestrenge Heer Mr. C. A. H. Barge, Gouverneur der kolonie, met ZHEG's Adjudant, de Eerwaarde Heeren Geestelijken der stad en naastbijgelegen buitenparochiën. Op gereserveerde plaatsen hadden reeds plaatsgenomen Heeren Leden der Schoolcommissie, een zestal Eerwaarde Heeren Studenten van het Groot-Seminarie te Scherpenheuvel, alsmede eenige belangstellende vrienden van het Colegio. Al deze aanwezigen vormden een dankbaar gehoor, dat de verdiensten der leerlingen op het gebied van muziek en declamatie zouden weten op prijs te stellen.

Toen de laatste tonen van het Wien Neerlandsch Bloed waren weggestorven en allen gezeten waren, betrad de Zeer Eerwaarde Heer M. V. Zwijsen, Directeur van het Colegio Santo Tomás, de verhevenheid en sprak den aanwezigen op de volgende wijze in de Spaansche taal toe:

Doorluchtige Bisschop, Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur, Ouders mijner dierbare leerlingen en allen, die mij in dit oogenblik met Uwe vriendelijke aandacht vereert, weest welkom binnen deze muren.

Reeds verschillende jaren had ik de vereerende taak, bij gelegenheid van het schooljaar, mij tot u te richten en telkens met verhoogd genoegen; want telken jare nam blijkbaar de belangstelling toe in het onderwijs dat hier in deze inrichting gegeven wordt. Wat toch is de beweegreden, dat zoovelen die door stand en geleerdheid, door fijnheid van vormen en beschaving uitmunten, dezen avond hunne schreden richtten naar de afgelegen zalen van deze nederige inrichting? Niet het verlangen naar onberispelijk kunstgenot, dat kinderen niet slechts dan bij uitzondering kunnen geven; niet de verwachting van wonderen op het gebied der wetenschap; maar belangstelling in de dierbare jeugd, de hoop van Kerk en Vaderland, de planten, in den tuin der Christelijke beschaving, waar zij besproeid, gesnoeid en geleid worden ten einde eenmaal reuzenboomen te worden, die den hemel schijnen te willen schragen. 't Is het verlangen getuige te zijn van het geluk dezer jeugdige zonen van Venezuela en Colombia, Cuba en Sto. Domingo, allen parelen door Cristobal Colón uit de duisternis te voorschijn gebracht— van de vreugde die op hunne voorhoofden straalt, bij het ontvangen hunner zuur verdiende prijzen uit de handen van mannen, die in de Kerk en Staat de eerste plaatsen innemen, en door die tegenwoordigheid en toejuiching ze aan te moedigen in het edele worstelperk van kunst en wetenschap, waarin zij nauwelijks hunne eerste schreden doen en reeds overwinningen behalen.

Zoo juicht de adelaar zijn jeugdige spruiten toe en moedigt ze klapwiekend aan, wanneer zij voor 't eerst de vleugelen uitslaan en lijnrecht opstijgen om op hunne baan de zonnestralen te ontmoeten en te overwinnen. Als hoofd en leider dezer jeugdige leerlingen dank ik U allen voor die belangstelling en voel ik mij vervuld met een trots, dien ik voor zeer rechtmatig houd, den trots, te zien, hoe mijne leerlingen de belangstelling wekken, van al wat de edel is en groot in onze beschaafde maatschappij: die trots gevoelen ouders en moeders bij 't hooren prijzen hunner kinderen, en ik verklaar het hier luide: die trots is ook mijn trots; want deze leerlingen zijn mij dierbaar als kinderen, zij zijn een deel van mij zelven; 't is voor hen,— en in dit opzicht geven mijne hooggeachte medeleeraren mij niets toe,— dat wij leven, zwoegen en waken, hunne vreugde is onze vreugdede;—hun liden ook het onze; geen wonder, dat wij ons gevleid gevoelen, nu zoo talrijke en zoo waardige personen, aan diezelfde kinderen hunne belangstelling toonen.

Ik mag deze korte toespraak niet eindigen zonder een paar feiten in herinnering te brengen, die in 't afgeloopen schooljaar ten zeerste de geestdrift hebben gewekt onzer leerlingen nl. de gelukkige troonsbestijging onzer dierbare Koningin, die zelfs in de harten onzer jeugdige republikeinen bewondering en liefde heeft verworven en al de ridderlijke gevoelens van weleer in de harten dezer afstammelingen der fiere hidalgos heeft opgewekt. Het andere feit is het 4e. eeuwfeest der ontdekking van het Vasteland van Zuid-Amerika, waar Spanjes edele zonen het kruis hebben geplant en dat zij veroverden niet voor den Koning van Spanje alleen, maar ook voor den Koning der koningen. Welnu dat kruis voortdurend planten in de jeugdige harten hunner zonen, dat is ook hier onze taak, daartoe diene ook deze plechtigheid, die hoe onvolmaakt dan ook, moge medewerken, om een vonkje geestdrift te wekken voor het groote werk van den onsterfelijken Genuees.

Ik verzoek den doorluchtigen Prelaat, die ons met zijne tegenwoordigheid vereert, de plechtigheid voor geopend te verklaren. Ik hebbe gezegd.

Het zou ons te ver voeren, wanneer wij hier de verschillende muziekstukken, die ten gehoore werden gebracht, in bijzonderheden gingen bespreken; genoeg zij 't hier te zeggen, dat N° 2 van het programm: *Nun reiche mir die Hand, von V. E. Nessler*, N° 3 *Soldaten-Lieder, von J. Gungl* en N° 13 *Polka Mazurka, van A. Terschak* op zichzelven beschouwd meesterstukjes waren, die de krachten der dilettanten in aanmerking genomen op uitstekende wijze werden vertolkt.

Was misschien van de kunstvaardigheid der solisten wat veel geëischt, beter berekend voor haar taak was de *Banda del Colegio* in N° 7, *Joyeux, Pas redoublé pour Harmonie, par M. J. H. Kessels*, in N° 9, *Romance, par A. Reichhard* en in N° 11 *Salut Angélique, Marche pour Harmonie, par H. Reuland.*

De voordrachten, Fransch *Louis XVII*, Engelsch *Roderick the Goth in Battle* en Duitsch *Kaiser Albrechts Hund* waren goed gekozen; de declamatie was frisch en ongedwongen en de uitspraak der verschillende talen mag niet anders dan geroemd worden.

Bijzonder in den smaak viel N° 5 *El Bostezador y el Médico*, een comische voordracht, waarin de Heer Héctor Dubuc als *Bostezador* ons hartelijk deed lachen en door zijn natuurlijk spel de algemeene goedkeuring wegdroeg.

De *great attraction* op het program der prijsuitdeeling van het Colegio Santo Tomás vormt in de laatste jaren het drama van de hand des Zeer Eerwaarden Heer Zwijsen. Dit jaar was het *Vexilla Regis Prodeunt (Drama en 2 actos, en memoria del cuarto centenario del descubrimiento de la Costa-Firme de Sur-América)*, een tooneelstuk, dat volgens onze bescheiden meening wel het beste is van het drietal, dat de verdienstelijke Directeur van het Colegio leverde.

Een edele figuur, die *Cristóbal Colón*, de ontdekker van Amerika, die niet zijn eigen eer, maar die van zijn God en Koning zocht. En daarnaast het zachte, aantrekkelijke van den bode des vredes, *Garcia Sacerdote*, dragend het heilig teeken des Kruises en het plantend in den maagdelijken grond van Zuid-Amerika. Doch ook forsch en fier was in zijn optreden *Barona, Cacique indio*, bewust van eigen kracht, geen overweldiger duldend op der vaderen grond. En in tegenstelling met die aangeboren onbuigzaamheid stonden naast *Barona* zijne zonen *Samaná* en *Goma*, als door den Hemel voorgelicht omtrent de komst der blanke mannen en in hun twijfel te rade gaande bij *Cara, anciano Mago*.

Wil men het karakter van dezen laatste kennen, men leze de volgende woorden en wete, dat de geest van zijn vader op hem was overgegaan:

Zoo zullen ze tot ons komen en ons nieuwe dingen leeren. Een nieuwe wet, een nieuwe taal, een nieuwe godsdienst. Doch wanneer, wanneer? Ziedaar raadselen die ik niet op kan lossen. Wel heeft mijn vader mij gezegd op zijn sterfbed: Mijn zoon, ziet gij ginds dien hoogen berg, dien zij Capaco noemen. En hij rustte, want hij was vermoeid en stervend. Ik ging naar de opening der hut en zegde: ja mijn vader, ik zie hem.... Wat ziet gij op dien berg, vroeg hij mij. Vader, ik zie daarop bosschen en weiden en gazellen en lama's, die daar grazen.... Wat ziet gij nog meer op dien berg, vroeg mijn stervende vader. En ik antwoordde: ik zie daar huizen van bladeren en menschen, die daar vreedzaam wonen en hunne akkers bebouwen.... Welnu, mijn zoon, open uwe ooren.... en luister naar de woorden van uwen stervenden vader. Als gij den top van dien berg, die nu bedekt is met bosschen en weiden, met huizen en menschen en gazellen en lama's, als gij dien top zult zien rooken en vlammen uitslaan, en stroomen uit zijne zijde zult zien komen, die de menschen en gazellen en lama's dooden en de akkers verwoesten, weet dan...... Maar hier werd mijn vader zoo vermoeid, dat hij bijna niet meer spreken kon, en ik hem zegde: Spreek mijn vader, en voltooi de rede, die gij begonnen hebt.... Toen ging hij voort: dan, als gij dat alles ziet gebeuren, weet dan dat zij weldra zullen komen, die blanke mannen, met hunne nieuwe taal, nieuwe wet, nieuwen godsdienst. Hij had uitgesproken en mijn zalige vader stierf en daar, daar aan den ingang mijner hut, daar bewaar ik zijn gebeente: ziet.... dáár.... die urn.... En van dien dag af ga ik dagelijks naar buiten aan den zoom van dit bosch, en beschouw den berg in al zijne lengte om te zien, of ik geen rook of vlammen zie op zijn kruin.

Wij komen nog even op *Cristobal Colón* terug. Hoort het heerlijke slotwoord, dat hij spreekt.

Het kruis is gereed. Treed vooruit, standaard des Konings.

En nu, mijne vrienden, oude en nieuwe, kniel neder, brengt hulde aan het kruis. Gij vooral Samaná, Goma en Cara, gij die door God zoo wonderbaar geroepen zijt tot de kennis van dit kruis.

O, ik zie reeds van alle kanten toestroomen de volkeren van dit werelddeel en als gij zich nederwerpen aan den voet van het kruis.

Ze verzaken hunne afgoden, en ik, ik sterf gelukkig, omdat ik in Gods hand het werktuig heb mogen zijn van dien omkeer. O Christus mijn Meester, geef dat de planting van dit kruis de bron moge zijn voor het heil van duizenden en millioenen tot in de verste geslachten. En al mochten dan ooit deze schoone landen verloren gaan voor het roemrijke en het heldhaftige Spanje, o, dat ze toch nooit verloren gaan voor Christus, mijn God. Zijn kruis blijve de eer van dit werelddeel; het kruis blijve de standaard des Konings tot in de verste tijden.

En gij, vader Garcia, gij zult u belasten met het onderricht van dit volk, terwijl wij verder gaan om nieuwe volkeren voor Christus en Spanje te winnen. Komt, mijne gezellen, voor Christus, voor Spanje vooruit! Tot nieuwen buit, tot nieuwe glorie. Vooruit! Vooruit!

Weet uu, lezer, dat bij deze waardige dictie het spel der acteurs uitstekend was, dat de decoratie van het tooneel zooals altijd overeenkwam met hetgeen werd voorgesteld en ons als verplaatste in het land de ontdekking en men zal kunnen begrijpen, hoe alle aanwezigen wel den meegesleept en als een oogenblik leefden in den tijd, dat Cristobal Colon den voet zette op het vasteland van Zuid-Amerika. Wij mogen wij hier vragen, wat wel grooter belooning voor den dramaticus en de acteurs, de stille aandacht, waarmede het geheele drama werd gevolgd of het geestdrifig applaus, dat zich na de verschillende tooneelen deed hooren?

De eigenlijke prijsuitdeeling had plaats in twee gedeelten volgens de verdeeling der leerlingen in Engelsche en Spaansche. De prijzen, waarvan velen in prachtbanden, werden onder toejuichingen der aanwezien uitgereikt door Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars en den Hoogedelgestrengen Heer Mr. C. A. H. Bage.

De verheerlijking met levnde beelden van *Cristobal Colón*, zijn hand latende rusten op het ontekte wereldeel, was een waardig slot van dit plechtig feest.

Een woord van hartelijken dank, door den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur gesproken tot de eerearen van het Colegio, ook een woord van aanmoediging tot de leerlngen, sloot de plechtige vergaderin van dezen heerlijken avond. En bij het scheiden, was het ons, alsof de bescheiden werkzame Fraters van het Colegio Santo Tomás, voor de wereld ongekend, door de Voorzienigheid geroepen zijn om het werk van den grooten Columbus te vervolgen en te bestendigen in den godsdienst, onder zijne bescherming verkondigd, te bewaren in de harten der jeugdige Zuid-Amerikanen, *den godsdienst*, die *den volgeling der wijsheid onderwijst* en alleen in staat is de ware, christelijke beschaving en duurzame kennis aan te brengen, de godsdienst van den Christus, van het Kruis.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Laatstleden Donderdag den feestdag van O. L. V. Onbevlekte Ontvangenis, vierde het Groot-Seminarie te Scherpenheuvel voor de eerste maal het feest van zijn Patrones. 's Morgens ten half negen droeg Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars, Apostolisch Vicaris van Curaçao, in de feestelijk versierde kapel van het Seminarie een Pontificale H. Mis op, waarbij behalve de professoren en studenten ook nog tegenwoordig waren de Zeer Eerwaarde Pater G. Willems, Vicaris-Provinciaal der Eerw. Paters Dominicanen en de geestelijkheid der parochie Santa Rosa, waarin het Groot-Seminarie gelegen is.

Aanstaanden Zondag 18 December zullen in de kapel van het Seminarie door Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS de H. Wijding van het Diaconaat, de mindere Orden en de Tonsuur aan eenige studenten worden toegediend. Zij, die dan Diaken gewijd worden, zullen daarna naar Mérida vertrekken, om daar uit de handen van hun Diocesaan-Bisschop Z. D. H. Mgr.i A. R. SILVA de H. Priesterwijding te ontvangen.

***

Werd de vorige week het telegraphisch bericht tegengesproken, dat de Aartsbisschop van Caracas door een hersenberoerte zou zijn getroffen, toch schijnt het dat de gezondheidstoestand van Z. D. H. te wenschen overlaat. Dit moeten wij opmaken uit het bericht van *La Religión* van Caracas, meldende dat Mgr. C. UZCATEGUI een buitenverblijf buiten Caracas betrokken heeft tot herstel zijner geschokte gezondheid.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 1 dezer maand, No. 717, is aan den Heer J. H. BEAUJON, Ambtenaar van recherche op Aruba, tot herstel van gezondheid, één maand binnenlandsch verlof verleend.

Havennieuws.

Dinsdagmiddag kwam hier binnen het Duitsche stoomschip *Lauenburg*, dat door de *Red D Line* gechaarterd is. Deze boot werd in dienst genomen, wijl de *Philadelphia* van de *Red D Line*, die heden hier moet binnenvallen, niet alle te New-York aanwezige vracht kon laden.

***

De *Maracaibo* van de *Red D Line*, welke een paar maanden geleden op de kust van Guanare vastliep en niet kon afgebracht worden, wordt thans in den toestand waarin zij zich bevindt namens de maatschappij te koop aangeboden door den Heer SENIOR te Coro, Agent der *Red D Line*.

***

De *Gouverneur van den Brandhof* vertrekt Dinsdag den 13n dezer naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Miguel Bethencourt, Damian Baez Lavastida (2), Besi de la Coert, Susanna Curiel, Ijsabet Camu, J. M. Chumaceiro & Co., B. M. A. Correa, M. & J. Cardoze, Correa Hermanos & Co., Delvalle Correa & Co. (2), Encarnacion Everón, Sarah M. Enock, H. De C. Gomez, Luis C. Dz. Granádos, Horacio Hernandez, R. Hetmund, Luniza Jaca, Welhelmina Kapris, Servania Lacruz, Ana de Lima, Esther de Marchena y Hermanas, Antonio Orlo, Elias de Palm, Herman Pinedo c/o M. Curiel (4), Henry G. Petersen c/o Dr. Cole, Susa Rodriguez, Domethilia Sulian, Merseli Sepia.

Aangeteekende stukken: Guiseppe Annicchiarico, A. N. Marchena, Henry G. Petersen c/o Dr. Cole (5).

***

Een paar jaren geleden is er eenigen tijd over en weer geschreven over het denkbeeld, dat ook wij in ons blad meedeelden, dat ieder aan zijn huis zijn eigen brievenbus zou kunnen hebben voor verzending en de brievenbestellers die busjes zouden komen ledigen. Er bleken toen nog al heelwat bezwaren tegen te bestaan.

Niettemin zal nu de Duitsche postadministratie den maatregel gaan invoeren, maar eenigszins anders dan men 't zich dacht; want wie van de aangeboden gelegenheid gebruik wil maken, moet de kosten betalen, die ten minste *f.* 14.50 's jaars bedragen.

Onderwijs.

Verleden week Vrijdag en laatstleden Maandag hadden de jaarlijksche examens en prijsuitdeelingen plaats respectievelijk op de St. Jozefsschool te Pietermaai en de St. Vincentiusschool te Otrabanda. Deze zijn de beide niet-gesubsideerde R. K. Jongensscholen in het stadsdistrict.

Het lust ons het programma dier dagen hier uit te schrijven:

1. Welkomstgroet. (*zang*)
2. De dag der Prijsuitdeeling. (*zang*)
3. Examen in:
a. Lezen en vertalen.
b. Rekenen.
c. Nederlandsche Taal.
d. Schrijven.
e. Aardrijkskunde en Geschiedenis.
f. Bijbelsche Geschiedenis en Catechismus.
4. Na het examen. (*zang*)
5. Uitdeeling der prijzen.
6. Danklied. (*zang*)
7. Bede. (*zang*)

Men zal zeggen, dat dit programma niets bijzonders bevat. Oppervlakkig beschouwd, neen. Maar wanneer men zich eens, zooals wij, de moeite had getroost de uitvoering van dit program bij te wonen, dan zou men verbaasd hebben gestaan over de verscheidenheid, die daaraan werd gegeven, meer nog over de vaardigheid, waarover de leerlingen in de verschillende vakken beschikten en over de juistheid waarmede zij op de oorgestelde vragen antwoordden. En op het werk, dat dien leerlingen werd voorgelegd, waren zij niet afgericht, de genoodigden werden door de onderwijzers verzocht zelf te willen aanwijzen, hoe het examen moest worden afgenomen.

Wat ons eveneens opviel, was de juistheid en welluidendheid, waarmede de meerstemmige zangstukken werden uitgevoerd. Onwillekeurig maakten wij toen de opmerking, hoe door het zangonderwijs gegeven op de R. K. scholen, de volkszang noodzakelijk moet bevorderd en gezuiverd worden. En dit is ook in waarheid het geval. Meermalen reeds troffen in het avondur ons over welluidende liederen, die bij nader onderzoek bleken te zijn liederen op de R. K. scholen onderwezen en door de kinderen thuis aan de ouderen geleerd. Men denke hier slechts eraan, hoe algemeen verspreid en hoe bij iedereen bekend is het *Kroningslied van Corsouw*, dat het eerst door de jongens der R. K. scholen gezongen werd.

Alle eer en dank dus uit naam der Curaçaosche bevolking aan onze wakkere Fraters-onderwijzers, voor wie geen arbeid noch opoffering te veel is, waar het geldt de ontwikkeling der arme Curaçaosche jongens, die zooals men duidelijk zien kan, hun aanhangen met een liefdevol en erkentelijk hart alsof zij nu reeds begrijpen wat zij aan de Fraters te danken hebben.

Men vergeve 't ons: een vraag moet ons hier nog van het hart. In den aanvang schreven wij: *niet-gesubsidieerde R. K. jongensscholen.* Wij schreven dat woord met opzet. Zou het niet billijk zijn wanneer nu eens de tijd aanbrak, dat ware verdienste op den rechten prijs werde geschat en aan de R. K. jongensscholen niet meer een subsidie werde onthouden, waarop zij èn in den geest van de wet-Mackay èn volgens een vroegere beschikking door de regeering van het moederland gegeven voor het naburige Suriname zeker het volste recht hebben? Dan wie weet wat het nieuwe jaar ons nog brengen kan!

Dr. W. B. Zeppenfeldt.

Dinsdag overleed hier in den ouderdom van omstreeks 77 jaar de Weledel Zeergeleerde Heer W. B. ZEPPENFELDT, die vroeger Gouvernements-geneeskundige was op het eiland Bonaire.

Na op zijn verzoek eervol uit deze betrekking ontslagen te zijn werd de Heer ZEPPENFELDT belast met de armenpractijk in het westelijk gedeelte van het stadsdistrict te Curaçao en later werd hij benoemd tot quarantaine-geneesheer. Zijn gezondheid en gevorderde ouderdom dwongen hem echter eenige jaren geleden zich uit het openbare leven terug te trekken.

Velen begeleidden het stoffelijk overschot van den Heer ZEPPENFELDT naar de laatste rustplaats en brachten daardoor hulde aan de vele verdiensten des overledenen.

Een toezending.

Deze week ontvingen wij in dank van de Heeren J. & D. JESURUN, Agenten van de *The Palatine Insurance Company Limited* alhier, een fijnbewerkten kalender, alsmede een vloeiboek, waarin men de namen en het adres van de bestuursleden der maatschappij vindt en waarin een twaalftal duidelijk bewerkte landkaarten zijn opgenomen.

Ingezonden Mededeelingen.

BUITENLAND.

Duitschland.— De benoeming van Baron Van Rotenhan tot gevolmachtigd minister van Pruisen bij den H. Stoel is een uitgemaakte zaak.

De nieuwe minister is protestant, zooals zijn voorgangers Von Bülow, Von Schloezer en Von Arnim, terwijl de Duitsche en Pruisische diplomatie toch genoeg katholieken telt. Zoo is de Duitsche gezant aan het Russische hof, prins Radolin, Roomsch Katholiek; eveneens graaf Tattenbach, gevolmachtigd minister van Duitschland te Bern; graaf Von Bray-Steinburg, gevolmachtigd minister te Boekarest; graaf Von Leyden, de Duitsche gezant te Londen enz. Duitschland houdt er dus katholieke diplomaten op na aan schismatieke en Anglicaansche hoven, bij het Quirinaal en bij de Zwitsersche en Japansche regeeringen, maar voor gezant bij den H. Vader was slechts een protestant te vinden.

De nieuwe gezant bij het Vaticaan graaf Wolfram von Rotenhan, is in 1845 geboren. Zijn moeder was een katholieke Française: ook de oudere grafelijke linie der Rotenhan's is katholiek: de familie behoort tot een der oudste geslachten van Frankenland; maar de jongere tak is ten gevolge van een reeks gemengde huwelijken protestant geworden. Graaf Wolfram is nog ongehuwd en aanvaardde eerst laat de diplomatieke loopbaan. In 1885 werd hij als Duitsch gezant naar Argentinië gezonden, waar hij vier jaar bleef; daarna was hij onder-secretaris van het departement van Buitenlandsche Zaken te Berlijn, waarna hij eenige maanden geleden graaf Tattenbach te Bern verving.

De *Osservatore Romano* zegt, dat de nieuwe gevolmachtigde minister er verzekerd van kan zijn, in het Vaticaan het beste onthaal te vinden, zoowel om zijn talenten en verdiensten als om zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van keizer Wilhelm.

—De uitslag van alle verkiezingen voor het Pruisische huis van afgevaardigden is nu bekend. Gekozen zijn 147 conservatieven, 47 vrij-conservatieven, 99 leden van het Centrum, 1 van de "Reform"-partij, 74 nationaal-liberalen, 10 van de vrijzinnige vereeniging, 24 van de vrijzinnige volkspartij, 1 democraat, 3 leden van den "Bund der Landwirthe," 14 Polen, 3 Denen en 1 Wilde.

Het Centram is weder een onoverwinnelijke toren gebleken. Het kiest in gelijke getalsterkte als vóór de verkiezingen in den Landdag terug.

— De katholieke *Augsburger Postzeitung* bevestigt officieus, dat het geschil tusschen Pruisen en het Vaticaan is bijgelegd. Bij de laatste onderhandelingen, zoo schrijft zij, tusschen den staatssecretaris Rampolla en den Pruisischen zaakgelastigde von Bülow heeft de kardinaal duidelijk bewezen, dat de Pruisische regeering in de houding van den H. Stoel ten aanzien van het protectoraat in het heilige Land geen reden tot klagen kon hebben. De Pruisische zaakgelastigde heeft daarna tegenover de aangevoerde bewijzen in deze zaak niets meer te herinneren gehad.

Tegelijk wordt gemeld, dat aan de zusters van de Orde van den H. Carolus Borromeus te Jeruzalem de voorslag gedaan was, om zich door Frankrijk te laten beschermen en subsidieeren, maar dat de zusters hier niet van wilden hooren en het Duitsche consulaat vroegen, haar onder zijne bescherming te nemen, welk verzoek toegestaan is.

— De gronden te Jerusalem, door den keizer aan de Katholieken afgestaan, zijn door dezen in bezit genomen in tegenwoordigheid van den keizer en de keizerin en een groot aantal Katholieke geestelijken, waaronder de patriarch en de directeur van het Katholieke gasthuis. Een detachement Duitsche mariniers maakte muziek.

Na een toespraak, waarin de keizer verklaarde, dat hij de terreinen, hem door den sultan als een vriendschappelijke gift geschonken, aan het Genootschap van het H. Land gaf, in de hoop dat het geschenk het van nut zou zijn; presenteerden de matrozen het geweer en richtten den koninklijken standaard op.

De patriarch richtte warme dankbetuigingen tot den keizer en bracht hem met nadruk den dank des Pausen over, die ten zeerste getroffen is door deze gave. De directeur van het hospitaal bedankte uit naam van van het Genootschap van Palestina en verzekerde den keizer, dat de trouw zijner Katholieke onderdanen even onwrikbaar zal zijn als de berg Sion. Hij smeekte over het keizerlijk paar den zegen af der H. Maagd

die op deze plaats den geest heeft gegeven. Na een toespraak van den keizer tot zijne matrozen, eindigde de plechtigheid met *Hoch's* voor Wilhelm.

Waarom men het nieuwe eigendom der Katholieken „Het terrein der Sluimering" noemt, blijkt uit het bovenstaande. De H. Joannes had een huis vlak bij de zaal van het Avondmaal, en Maria bewoonde dit na de Verrijzenis van Christus. Later werd het gebouw een kerk, en de talrijke wonderen, die er geschiedden, trokken een groote menigte pelgrims. Onder Andrichomus stond een der muren dezer gewijde plaats overeind. Naast het huis was een kleine kapel, die men de kapel van den H. Joannes den Evangelist noemde, omdat volgens de overlevering de beminde discipel daar voor Maria het onbloedig Offer opdroeg. Bekende schrijvers geven hetzelfde verhaal van deze plaats. Ook pater Bonifacio spreekt van dit bedehuis. In zijn tijd bestond het nog, evenals het altaar, waarop de heilige apostel de Mis opdroeg. Maar dit overblijfsel werd niet opgenomen binnen de muren der oude basiliek: de kleine kapel bleef onder den blooten hemel staan. Thans is er van dit heiligdom niets meer over.

De plaats van het huis moet ergens zijn tusschen het Amerikaansche kerkhof, de zaal van het Avondmaal en het Grieksche kerkhof. Er is evenwel geen spoor van een bewoonde plaats te ontdekken. Men vindt er slechts de overblijfselen van een muur, waarin men twee steenen opmerkt, die elk in het midden met een kruis geteekend zijn. Een dier steenen zou hebben behoord tot het huis der H. Maagd; het is die, welke het dichtst is bij het Protestantsche Amerikaansch seminarie. De Katholieken hebben plan, kerk en kapel weer op te bouwen.

De keizer en keizerin bezochten het graf van David (eene plaats, die door de Mahomedanen hoogelijk wordt vereerd). Daarna de zaal van het Laatste Avondmaal, den hof van Olijven, Gethsemane en Bethanië.

Het graf van David is, sedert de herovering van het H. Land door de Turken, door geen Christen ooit betreden mogen worden. Het toelaten van het Duitsche keizerpaar is dan ook een gunstbewijs van den Sultan, dat in Mahomedaansche kringen ontzaglijke opschudding wekt.

Ter herinnering aan zijne bedevaart heeft de keizer een nieuw onderscheidingsteeken ingesteld: het eerekruis van Jerusalem, dat hij reeds aan verschillende heeren en dames van zijn gevolg heeft geschonken. Het is misschien weinig bekend dat de Evangelische Verlosserskerk door den keizer zelven ontworpen is. Want de keizer is niet alleen staatsman, soldaat, zeevaarder, jager, schilder, dichter, toonzetter enz, — hij is ook bouwmeester.

Noorwegen. — Het hospitaal van de Zusters van St. Joseph, in Christiania, is het schoonste ziekenhuis in het geheele land. De gunstige stemming der openbare meening die door de laatste besluiten der Shorthing nog versterkt wordt, en zich ook verraadt in het openlijk optreden van niet weinig Luthersche theologen voor Katholieke instellingen, blijkt ook uit hetgeen mgr. Fallize, apostolisch vicaris, schrijft uit Bergen: "in Bergen zijn Katholieke zusters, die zich aan de ziekenverpleging toewijden, tot heden echter bezaten zij nog geen eigen hospitaal. Toen onlangs de missie-Bisschop zich aldaar bevond, kwam een deputatie van Protestantsche geneesheeren tot hem, met het verzoek een katholiek hospitaal op te richten. Op het antwoord van den Bisschop, dat hij daartoe geene middelen bezat, boden deze heeren hem aan, op eigen kosten een huis te huren, en dit voorloopig als ziekenhuis in te richten, onder uitdrukkelijke voorwaarde dat het den naam van katholiek hospitaal zou dragen ; "dat was voldoende om de inrichting populair te maken", zoo meenden zij.

In Frankrijk jaagt men de Zusterkens weg van hun schreiende zieken. Alles in naam der intellectueele verdraagzaamheid!

—In Noorwegen was onlangs een wetsontwerp ingediend, waarin tot de lijkenverbranding besloten werd. De bisschoppen van de Protestantsche Staatskerk hadden daar niet tegen en het ontwerp werd dan ook in de Kamer aangenomen. Feitelijk bevatte dit ontwerp meerdere bepalingen, die de godsdienstvrijheid van goedgeloovige Christenen diep krenkten. De Apostolische prefect van Noorwegen, Mgr. Fallize, is in een zeer merkwaardig schrijven aan den president van het Shorthing opgekomen tegen deze ondragelijke wet. Het stuk kwam in de Tweede Kamer, en werd bij tweede lezing aangenomen. De uitslag was, dat zoowel de Eerste als de Tweede Kamer op dit schrijven ingingen, terwijl zij ook uitdrukkelijk verklaarden dat men het geweten der Katholieken niet krenken mag. Reeds meermalen heeft Mgr. Fallize gestreden voor de gewetensvrijheid der Katholieken in Noorwegen, steeds met het uitstekendste gevolg: Ook nu hebben Protestantsche bladen in hunne kolommen Mgr. Fallize hulde gebracht, wijl hij ook de gewetensvrijheid der Protestanten heeft verdedigd, terwijl eigen bisschoppen de zaak eenigszins hadden verwaarloosd.

ADVERTENTIEN.

Allen die iets te vorderen hebben van — of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den Heer Jan Monsanto, worden verzocht hunne vorderingen binnen den tijd van eene maand in te dienen bij — of het verschuldigde binnen gelijken tijd te voldoen aan den ondergeteekende.

Curaçao, 18 November 1898.

I. S. Scheidelaar.
Breedestraat — Overzijde.

TIJD-TAFEL

der stoomschepen van "the Red D Line" tusschen NEW-YORK, PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1898.		Caracas		Philadelphia		Caracas		Philadelphia		Caracas	
Vertrekt van New York....	Zaterdag	Oct.	22	Nov.	5	Nov.	19	Dec.	3	Dec.	7
Doet San Juan aan........	Donderdag	„	—	„	10	„	—	„	8	„	—
„ Ponce „..........	Donderdag	„	27	„	—	„	24	„	—	„	22
Komt aan te Curaçao	Zaterdag	„	29	„	12	„	26	„	10	„	24
Vertrekt van „	Maandag	„	31	„	14	„	28	„	12	„	26
Komt aan te Pto. Cabello	Dinsdag	Nov.	1	„	15	„	28	„	13	„	27
Vertrekt van „	Dinsdag	„	1	„	15	„	29	„	13	„	28
Komt aan te La Guayra..	Woensdag	„	2	„	16	„	30	„	14	„	31
Vertrekt van „ ..	Zaterdag	„	5	„	19	Dec.	3	„	17	„	1
Komt aan te Curaçao	Zondag	„	6	„	20	„	4	„	18	„	2
Vertrekt van „	Maandag	„	7	„	21	„	5	„	19		
Doet Ponce aan..........	Woensdag	„	—	„	23	„	—	„	21		—
„ San Juan aan........	Woensdag	„	9	„	—	„	7	„	—	„	4
Komt aan te New-York....	Maandag	„	14	„	25	„	[illegible]	„	26	„	9